

**NE EKONOMİK ÇÖKÜŞ NE PANDEMİ KRİZİ
NE YANGINLAR NE SELLER**

ASIL

FELAKET

AKP!

Bize sık sık bir tımarhane siyaseti gibi görünen olaylar, bir partiler ittifakının ve devlet kadrolarının çok küçük bir azınlığının kendi bekalarını, tüm toplumun, "ortak geleceğimizin" bekasına indirgemeleri ve bunu yutturmaya çalışmaları yüzünden yaşıyor. ► [sayfa 2](#)

CENOVA EYLEMİ: HAREKETLERİN
HAREKETİNİN KÖŞE TAŞI

YILDIZ ÖNEN

sayfa 3

YA KAPİTALİZM YA GEZEĞEN
YA DEVİRİM YA ÇÖKÜŞ

TUNA EMREN

sayfa 6-7

GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI VE
İRKÇİLİĞA KARŞI KÜRESEL DAYANIŞMA

ÇAĞLA OFLAS

sayfa 8

REJİMİN YÖNETEMEME SANATI

Orman yangınları, ekonomik verilerin gizlenmesi, ihale kanunlarında sürekli yapılan değişiklikler, garip otoyol garanti ücretlendirmeleri, tekrarlanan zamlar, hukuk alanında işlerin çığırından çıkması, yüzde beş bilemedin altılık bir partinin Anayasa Mahkemesi'ni sürekli tehdit ederek anayasayı ısrarla çiğnemesi, hiçbir suçu olmayan insanların "adeta" gibi kavramların kullanıldığı delil içermeyen iddianamelerle suçlanarak yıllarca hapiste tutulması...

İktidardaki partinin, antidemokratik parlamenter rejimi hallaç pamuğu gibi atıp, tüm anayasal yapıyı, yönetim mekanizmalarını birkaç kişinin fantezilerinin yansıması olan bir sığılık içine sıkıştırmaya çalışması, AKP'nin devletle giderek daha doğrudan örtüşmeye başladığı bir yapıya işaret ediyor aynı zamanda. Ama bu örtüşme işi, devletin 50 yıldır içinde olan, devletin sahibi denilince akla ilk gelenlerle bir ittifak kurulmadan mümkün olmayacağı için, MHP ve Perinçek gibi güçlerle bir araya gelip, bu güçlerin aldıkları oydan bağımsız bir etkiye sahip olmalarına da yol açtı. Böylece, seçim kazanmak için birbirine muhtaç olan, geçmişte birbirinden pek de hazzetmeyen güçler, devletle örtüşme konusunda da hem birbirlerine muhtaç hem de birbirleriyle itişme haline geldiler.

Erdoğan defalarca, AKP'nin bekasının devletin bekasıyla bir ve aynı şey olduğunu ilan etti. Bahçeli ve Perinçek de kendi partileri hakkında aynı şeyi düşünüyorlar. Her nedense, bir partinin seçim kaybedip kazanması memleket açısından bir beka sorunu olarak kodlanıyor. Bu, seçimlerde bu partiye ya da mevcut iktidar koalisyonuna karşı yaşanan tüm partilerin ve adayların, beka düşmanı ilan edilmesini kolaylaştırıyor. HDP, muhalefetin de ciddi bir desteğiyle beka düşmanları kategorisindeki yerini aldı. Ama Kılıçdaroğlu, Davutoğlu, Babacan, Akşener, Saadet Partisi yöneticileri de bu suçlamadan paylarını düşeni zaman zaman alıyorlar.

Bize akıl dışı gibi görünen

Bize sık sık bir tımarhane siyaseti gibi görünen olaylar, bir partiler ittifakının ve devlet kadrolarının çok küçük bir azınlığının kendi bekalarını, tüm toplumun, "ortak geleceğimizin" bekasına indirgemeleri ve bunu yutturmaya çalışmaları yüzünden yaşanıyor. Bir "külliye" ya da saray işleyişi var. Burada binlerce insanın yer aldığı hiyerarşik bir yapı var. Kapalı, ne olduğunu, ne yaşandığını, nasıl bir işleyişin devrede olduğunu kimsenin bilmediği ama dev bir ekonomi ve kadrolar anlamına gelen bir yapı var.

Bu, bir tür rejim. Denetim dışında, Türk usulü bir başkanlık rejimi. Her kurumun başkanlığını bizzat cumhurbaşkanının yürüttüğü bir rejim. Varlık Fonu başkanı, Erdoğan. Türk Hava Kurumu onursal başkanı, Erdoğan. Merkez Bankası'nın fiili başkanı, Erdoğan. 80 milyonluk ve askeri darbelerle kesintiye uğrasa ya da askeri vesayet tarafından tahrip edilmiş olsa da bir demokrasi, çok partili sistem, sendikalar, grevler, direnişler geleneği olan bir ülke, bu türden bir yönetim fantezisiyle idare edilemez.

Kısa sürede, Türk usulü başkanlık rejiminin, iddia edildiğinin tersine, karar alma süreçlerini felç ettiğini gördük. Orman yangınları, bunun en son kanıtı oldu. 4 milyon liraya bakımı yapılabilirdi uçakların. Fakat sadece kayyum heyeti başkanı olduğunu, yangın söndürme uçaklarının onarımını yapmayı aklına dahi getirmedeği bir sorumsuzluk mevkiinde bulunduğunu itiraf etti Cenap Aşçı. Çünkü bürokrasinin yukarıdan aşağıya işleyişi,

Ankara'daki
kriz merkezi

bizzat Erdoğan emir ya da onay vermeden hiçbir kararın alınmadığı paralize olmuş bürokratlar ordusu yaratmış vaziyette.

Dönemin işleyişindeki aşırı merkezleşmeyi en iyi açıklayan örnek Eğitim Bakanı'nın istifa süreci. Bir haftadır bir kulis bilgisi olarak herkesin bildiği bir sır olan bu istifa, bir türlü gerçekleşemedi. Çünkü, bırakalım hızlı karar almayı, bu yönetim modeli, bir istifa sürecini bile doğru düzgün işletemiyor. Kuşkusuz, istifa lafını kullansak da istifa etmenin yasaklandığını biliyoruz. Dönem, cumhurbaşkanından ve görevden affını isteme dönemi. Cumhurbaşkanı isterse, affınızı istemeye karar verip bunu duyuruyor. Size de cumhurbaşkanına şükranlar sunarak arkasına bakmadan küskün siyasiler-bürokratlar-patronlar kulübüne katılmak kalıyor. Aynıısı bakan damat Albayrak'ın "affının istenmesi" sürecinde de yaşanmıştı.

Rejim, yukarıdan aşağıya bir yapboz oyununun sahasına çevrilmişken, bakanlıkların birleştirilip yeniden dağıtılması gündemdeyken, tıpkı afet bölgelerinde insanların kafalarına çay paketi atılması gibi "ama bu kadarı da olmaz ki" dedirten hadiselerin arkasında siyasetin tepesinde çıkışı olmayan bir buhran yaşanırken iktidar ittifakının oyları günden güne eriyor.

Gerçeklerden kopukluk mu?

Burada, zaman zaman hepimizin dilindeki "iktidar bu yoksulluğunun farkında değil mi, nasıl olur da yangının yaşandığı bölgelere dev araç konvoylarıyla girer, haydi girdiniz selden ya da yangından bezmiş felaketzedelerin kafasına çay paketleri atılır mı" soruları, iktidarı bir ölçüde küçümsemekten kaynaklanıyor. Karşımızda halkın yoksulluğunun derecesini bilen bir iktidar var. İnsanların kafasına çay paketi atmanın birilerinin canını sıkacağını bilen bir iktidar bu.

Ama iktidar iki şeyi daha biliyor: Birisi, seçim saati çalışıyor. Diğeri ise tabanında erime var. Bu erimenin de durumu tersine çeviremediklerinin de farkındalar. En büyük korkuları, bu erimenin, AKP çekirdeğine sirayet etmesi.

Bu çekirdeğin içinde sağcı, maço, dünyayla bağları zayıf, kadın haklarına düşman, tarihi gerçekler hakkında illüz-

yonlara sahip, otoriter eğilimlerle bir sorunu olmayan bir kesim mevcut. İktidar, bu kesimin sağlanmasını, sarsılmamasını, yeniden bir toparlanma dönemine girdiğinde çekim gücüne sahip olmasını önemli görüyor. Toplumun geniş kesimleri açısından gerçeklikle ilgisi kurulamayan bir dizi iktidar açıklaması, bu kitle açısından apaçık gerçekler olarak ele alınıyor. Örneğin, Erdoğan "Covid-19 aşısı bizde bedava İngiltere'de paralı" dediğinde zaten böyle düşünen bir kitleyi biraz daha birleştiriyor. Bu kitlenin bir ölçüde ayrıcalıklı olduğu fikrinin pekişmesi için bir dizi kural ve yasa hiç yokmuş gibi davranılıyor. Kadın katilleri ellerini kollarını sallayarak dışarı çıkıyorlar.

Ayrıca bu kitle, hem MHP'nin kitesinin basıncı altında daha da sağa çekiliyor hem de devletin iktidar koalisyonunun parçası olan kesimlerinin basıncına maruz kalıyor.

Bu açıdan birçoğumuza akıl dışı görünen hadiseler, akıl dışı taleplerle konsolide olan bir kitlenin sağlam bir şekilde bir arada durması için ve bir seçim sürecinin kampanya zemini olarak hareket edebilmesi için çok akla uygun bir stratejinin görüntüleri.

Yönetemiyorlar, farkındalar.

Bürokrasi felç oldu, farkındalar.

Pandemiyle çocuk oyuncuğu gibi oynadılar, farkındalar.

Ve tabanları eriyor. Bunun da farkındalar. Gezi direnişinde nüfusun yarısını gözden çıkarmışlardı, şimdi İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı gibi hamleleri gösteriyor ki, seçim kazanmak için tabanlarının bir kısmını da gözden çıkartmışlar.

AKP'nin açmazı burada: Seçim kazanmak için konsolide etmek istediği tabana seslenen politikalar, geçmişte AKP'ye oy veren kitlelerin bir kısmı da dahil toplumun çoğunluğunun sinirini bozmaya başladı.

Önümüzdeki dönemi AKP'nin azınlıkken çoğunlukmuş gibi davranmayı ne ölçüde ve hangi aparatlarla sürdürmeye çalışacağı ve işçi sınıfının bu politikalara yanıt üretilip üretilmeyeceği belirleyecek.

ANTI-HDP MİLLİYETÇİ PROPAGANDASININ YARATTIĞI ZEHİRLİ SONUÇLAR

Manavgat'ta silahlı
yol kesenler

VOLKAN AKYILDIRIM

Türkiye'nin güneyi orman yangınları felaketiyle boğuşurken Cumhur İttifakı bileşenlerinin estirdiği milliyetçi rüzgarları kullanan ülkücü faşistler sokağa çıktı.

Manavgat cayır cayır yanarken, yolları kesip kimlik kontrolü yapan faşistler, yardım için bölgeye giden iki kardeşi öldüresiye dövdü ve araçlarını yaktı.

Aydın'ın Efeler ilçesinde gece nöbet tutan kalabalık bir grup, orman yolunda karşılarına çıkan Bursa plakalı aracı durdurdu ve içeridekilere saldırdı. Aracın camlarını kürekle kırıp içeridekileri yaralayan kalabalık, sürücünün gaza basmasıyla geride kaldı. Dakikalar sonra ortaya çıkan polis, araçtakileri gözaltına aldı. İki kişinin de masum olduğu anlaşıldı.

Milas'ta alevler termik santrale ulaşmışken, bölgedeki çok sayıda kişi araçlarıyla kaçıyordu. Muharrem Duygu isimli şahıs aracını yolun ortasında durdurarak, trafiği kesti ve kundakçı olmakla itham ettiği tatilciler ile bir gazetecinin geçişini engelledi.

Bunlar, görüntüler sayesinde kamuoyuna yansıyanlar. Gerçekte ise çok fazla sayıda faşist saldırganlık ve Kürtlere yöneltilen baskı var.

Yaygın milliyetçilik içinde faşist örgütlenme

Orman yangınları, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de küresel ısınma

sebebiyle meydana geldi.

Fakat faşistler ve ırkçılar yangının başından itibaren bunların birer sabotaj olduğu fikrini yaymaya başladı.

AKP+MHP ittifakına göre, HDP eşittir PKK. Bu propagandaya yıllardır aralıksız devam ediliyor. Milliyetçilikle sarılan kitleler içinde yürütülen faşist ajitasyonla birlikte bu tutum "Kürtler yaktı" fikrine dönüşüyor.

İzmir HDP binasında Deniz Poyraz'ın katledilmesi, Konya'da Dedeoğulları ailesinin 7 ferдинin vahşice infaz edilmesinde olduğu gibi, Akdeniz'de silahlı sokak kesen, Kürtleri ayırmak için kimlik kontrolü yapan, sakallı ve esmer kişileri potansiyel terörist olarak gören faşist güruhu yaratan da anti-HDP, anti-Kürt iktidar propagandasıdır.

Bu propagandayı belirleyen ise Erdoğan'ın yüzde 50+1 için muhtaç olduğu ülkücü faşistler. Yangını söndürmek yerine Kürt avına çıkan ülkücüler, AKP'nin aşırı sağcılarını da peşinden sürüklüyor. Zaten milliyetçi olan yerel kişiler, bunların propagandasına kolayca kanıp faşist sokak kontrolüne dahil oluyor.

Orman ve yangın işçileri fedakarca alevlerle savaşırken, yerel halk ve bazı tatilciler canla başla yangını söndürmeye çalışırken, silahlı sokak kontrolü yapan faşistler belli ki bir felaket içinde daha büyük bir felaketi yaratmak için prova yapıyor.

Ormanları kim yaktı?

İktidar bloğunun en milliyetçi isimlerden biri olan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya göre yangını çıkartmaktan tutuklanan kişilerin hiçbirisi siyasi bağlantılı değil. Defter yakma, izmarit atma vb gibi sebeplerle tutuklandılar.

Bu kişilerin yaptığı "küçük" şeylerin, bu kadar büyük bir yangına dönüşmesinin sebebi dünyanın ısısının 1,5 derece artmasıdır. Dünyanın kaydedilen en sıcak yazının yaşanmasıdır. Küçük bir kıvılcım ya da etken zaten yanıcı hale gelen ormanları kolayca tutuşturuyor.

İrkçılığa ve faşizme karşı mücadele

İklim krizine karşı mücadele hayati önemde. Faşistleri ve ırkçıları durdurmak da öyle.

İrkçılığa ve faşizme karşı çıkanların, Kürt halkının, göçmenlerin, tüm ezilen hakların ve sosyal grupların dostlarının faşist saldırganlığa karşı bir araya gelmesi ve mücadelesi etmesi çok önemli.

OHAL ve başkanlık rejiminin demir yumruğu altında boşalan sokakları doldurmaya kalkan faşistleri püskürtecek olan, ortak talepler etrafında yürütülecek kitlesel sokak eylemleri ve etkinlikleridir. Ekonomik ya da siyasi taleplerle yapılan kitlesel işçi ve emekçi eylemlerinde, ırkçılığa ve faşizme karşı mücadelenin sesi gür çıkmalı.

BARIŞTAN YANA
Yıldız Önen

CENOVA EYLEMİ: HAREKETLERİN HAREKETİNİN KÖŞE TAŞI

2001 yılının Temmuz ayında Cenova'da gerçekleşen G8 toplantılarının protestosu muazzam bir hareketliliğe tanık olmuştu. İlk gün 60 bin, ikinci gün 50 bin kişinin katıldığı gösterilere, son gün 300 bin kişi katıldı. Polis terör estirmesine rağmen eylemler o kadar kitlesel, coşkulu ve militandı ki Cenova İtalyan solu için neredeyse bir yeniden doğuş anlamına geldi.

Eylemler sırasında İtalyan polisinin aktivist Carlo Giuliani'yi öldürmesi harekete küresel düzeyde öfkeli bir ivme kattı. İtalya'da G8 toplantısından sonra da Carlo'nun ölümü protesto edildi. Cenova eylemlerinin önemi, bir süre sonra dünyanın içine yuvarlanacağı savaş atmosferine karşı büyük bir savaş karşıtı dalga'nın belirleyici köşe taşlarından olmasıydı. Türkiye'de sol içinde bu harekete – inşa etmeye çalıştığımız siyasi kampanyalar dışında gerektiği önemi veren neredeyse hiçbir grup yoktu. Tersine, Cenova'da zirveye çıkan antikapitalist hareketin Türkiye'de bir karşılığı olmayacağını iddia edenler vardı.

Cenova'da eylemlerin gösterdiği bir önemli nokta varsa o da bu hareketin bir parçası olarak muhalefet eden kişi ve grupların kapitalizmin başlıca üst kurumlarını hedef almasının mantığında yatan antikapitalist özüdür.

Bu öz, hareket içinde iki yanlı bir işlev gördü. Bir yandan şirketlerin ve onların bir dediğini iki etmeyen hükümetlerin eleştirisini her kampanyanın ana unsuru haline getirdi. Öte yandan, şirketler ve siyasal iktidarlar arasındaki bağlantı, 11 Eylül saldırılarının hemen ardından, hareket içindeki aktivistlerin bir başka bağlantıyı da aynı keskinlikte kurmasının temeli oldu: Şirketler, siyasal iktidarlar ve emperyalistler arası yayılmacılık ve hegemonya savaşları arasındaki kopmaz bağlar güçlü bir şekilde teşhir edildi.

Bu yüzden Cenova'da G8 zirvesini protesto eden yüz binlerce aktivist, iki sene sonra ABD'nin Irak işgalini engellemek için sokaklara çıkan milyonlarca aktivistin üzerinde yükseldiği temellerden birisi olmuştu. G8 adı altında toplanan ülkelerin zirvesi emperyalist bir zirveydi.

Cenova eyleminin üzerinden bir buçuk yıl geçmeden, 15 Şubat 2003'te, tüm dünyada eş zamanlı, savaş karşıtı eylemler gerçekleşti. Dünya çapında 20 milyon kişi gösterilere katıldı. Aynı sloganlarla, aynı taleplerle, aynı pankartlarla, aynı kararlılık ve aynı kızgınlıkla dünyanın 600 kentinde milyonlarca insanın antiemperyalist bir gösteriye çıkması, yepyeni bir durumdur.

ABD, daha sonra Irak'ı işgal etse de sonuçta utanç verici bir yenilgi aldı. Bugün, vadettiği hiçbir siyasal ya da askeri başarıyı sağlayamadan Afganistan'dan da çekilmek zorunda kalıyor.

Küresel emperyalist piramidin zirvesinde yer alan bu saldırgan egemen sınıfın aldığı mağlubiyette çok önemli bir etken olan Cenova eylemlerini, bu eylem sırasında polisin öldürdüğü Carlo Giuliani'yi hatırladıkça, bu hareketin hem Türkiye'de hem de dünyada sol kanadın inşasında rol oynayan aktivistler grubunun bir parçası olmanın önemine bir kez daha ikna oluyorum.

Yirmi sene sonra, Cenova kapitalizmin baronlarına kafa tutmanın mümkün olduğunu gösteren büyük bir deneyim olarak bugünkü harekete ışık tutmayı başarabiliyor.

TALİBAN: ABD'NİN YARATTIĞI TERÖR

İslamcı hareket Taliban, 20 yıllık Batı işgalinden sonra Afganistan'ın kontrolünü geri alıyor. TN, gelişmelerin arka planını tartışıyor.

Taliban, Afganistan'ın büyük bir bölümünün kontrolünü ele geçirmeye hazırlanırken yüz binlerce insan ülkeden kaçtı.

Yaklaşık 20 yıl önce ABD'nin işgaliyle devrilen silahlı İslamcı hareket, yakında yeniden iktidara gelebilir.

Taliban, 1990'larda Afganistan'da iktidardayken acımasız, baskıcı ve gerici bir rejim kurmuştu. Böylece ABD, 2001'deki işgalini, Afganistan'ı "Orta Çağ"dan çıkarmak için özgürleştirici bir girişim olarak sundu.

Ancak Taliban'ın, Afgan toplumunun doğası gereği gerici veya geriye yönelmiş kısmını temsil ettiği söylenemezdi.

Hareketin bilhassa da İslamcılığın sembolü oluşu aslında ülkeye son zamanlarda getirilmiş bir olguydu.

ABD destekli savaşçıların Soğuk Savaş'tan sonra yarattığı kaos olmasaydı, 1995'te Afganistan'daki kontrolü bu kadar hızlı ele geçirmesi mümkün olamazdı. Bu noktaya gelmeden önce Afganistan, savaşan İslamcı gruplar — Mücahitler- tarafından ele geçirilmişti. Bunlar, 1979'da Afganistan'ı işgal eden işgalci Rusya ordusuna karşı savaşmak için ABD tarafından silahlandırılmış ve finanse edilmiş gruplardı.

Rus işgaline karşı gösterilen direnişin büyük bir kısmı, bir örgütten ziyade köyler ve yerleşimler etrafında örgütlenmiş yerel gerilla gruplarından ve savaşçılarından oluşuyordu. Ancak ABD, bir dizi Mücahit grubunu desteklemeyi, en büyük küresel rakibine yenilgi yaşatmak için bir fırsat olarak görmüştü.

Rus askerleri ülkeden çıkarıldıktan sonra, bu sefer de bahsi geçen grupların Afganistan'ı nasıl yönetecekleri konusunda farklı çıkarlar ve fikirlere sahip liderler yüzünden Mücahit grupları arasında bir savaş başladı.

Taliban bunların hepsine bir alternatif olarak çıktı ortaya.

Üyeleri ve savaşçıları, komşu Pakistan'daki Afgan mülteci kamplarında bulunan dini okullarda yetişmişti. Bu okullar da sonuçta ABD ve müttefiki Suudi Arabistan tarafından, Afgan mültecilerin kendi etkileri altında tu-

ABD ordusu kaçıyor

tulması için destekleniyordu.

Bu okullarda İslam'ın, o zamanlar Afganistan'ın çoğunluğu tarafından kabul gören hali yerine, Suudi Vahabiliğine daha yakın olan muhafazakâr, katı bir versiyonunu dayattılar.

Onaylama

Pakistan ve ABD'nin onayıyla Taliban Afganistan'a girdi ve ülkenin büyük bir bölümünü hızla kontrol altına aldı.

Birçok sıradan insan için Taliban, savaşların yarattığı kaosun ortasında düzen ve güvenlik sunuyor gibiydi.

ABD için ise Taliban, anlaşma yapabileceği istikrarlı bir rejim anlamına geliyordu. Bu planlara, ABD'li bir petrol şirketinin ülkenin kuzey batısında yer alan boru hattını işletmesine izin verilmesi de dahildi tabii.

Yine de Taliban ABD'nin tam anlamıyla bir kuklası sayılmazdı. ABD'nin kontrolüyle çelişen kendi çıkarları ve fikirlere de mevcuttu. El Kaide gibi ABD gücüne meydan okuyan grupları da barındırıyordu örneğin.

21. yüzyıla girilirken, ABD'li generaller ve planlamacılar, dünya üzerindeki hakimiyetlerini yeniden sergilemek istediler.

El Kaide 11 Eylül 2001'de saldırdığında ABD zaten kendi

amaçlarına yönelik bir fırsat arıyordu. ABD, kendilerine saldırmaya cüret eden herkesin ezileceğini göstermek için Afganistan'ı işgal etti. Bu eylem, ayrıca iki yıl sonra gerçekleşen Irak'ın işgalinin önünü açmak için de tasarlanmıştı.

Ancak işgal Taliban'ı devirmeyi ve ABD dostu bir hükümet kurmayı başarsa da Taliban'ı yok etmedi. Bunun yerine Taliban, liderliği Pakistan'da bulunan, merkezi olmayan, isyancı bir gerilla ağı haline geldi.

Sağ kalım

İşgalin yol açtığı yoksulluk ve sefalet – ve işgalci orduların vahşetine duyulan nefret- birçok Afgan gencini Taliban saflarına kattı.

Taliban, alternatif bir gölge hükümet sunuyor, düzenli gelir ve hayatta kalma imkânı sayesinde yaşananlara karşılık verme fırsatı sunuyordu.

Bu nedenle ABD, Afganistan'ı hiçbir zaman istediği gibi kontrol edemedi. Bu arada Taliban'ın yaklaşık 60.000 tam zamanlı savaşçısı ve yarı zamanlı gönüllüleri var.

Şimdi yeniden benzer bir hükümetin kurulabileceğini gösteren bu gelişmeler ABD emperyalizmi için küçük düşürücü bir yenilgi olmakla kalmıyor, aynı zamanda ABD girişimlerinin de doğrudan bir sonucu olarak yaşanıyor.

IPPC RAPORU İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNDE 'KIRMIZI ALARM' VERDİ

Tüm dünya yangınlar ve seller ile birlikte iklim değişikliğinin etkilerini yaşarken Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Altıncı Değerlendirme Raporu'nu yayımladı. Rapor iklim değişikliğinde 'kırmızı alarm' ilan etti. BM Genel Sekreteri António Guterres, "Bugünün IPCC Çalışma Grubu 1 Raporu insanlık için kırmızı bir koddur" dedi.

Raporun yazarları, 1970'den bu yana küresel yüzey sıcaklıklarının son 2000 yılda diğer 50 yıllık periyotlardan daha hızlı arttığı ve bunun etkilerinin giderek daha da kötüleşeceği, hatta geri döndürülemez

bir noktaya geleceği uyarısı yapıyorlar. Rapora göre, okyanuslar ısınmaya devam edecek ve daha asidik hale gelecek. Dağ ve kutup buzulları on yıllar veya yüzyıllar boyunca erimeye devam edecek, deniz seviyesi yükselecek. Bunun sonucunda 2100 yılına kadar kıyı bölgelerindeki milyonlarca insan sel tehdidi altında olacak.

Paris İklim Anlaşması'nın hedefi küresel sıcaklık artışı 1,5C'nin altında tutmaktır. Ancak rapor, karbon emisyonlarında büyük kesintiler gerçekleşmediği sürece bu hedefin gerçekleşmesinin imkânsız olduğunu ortaya koyuyor. Rapor, tüm olası senaryolara göre 2040 yılına kadar 1,5C'ye ulaşılacağını, emisyonlar önümüzdeki birkaç yıl içinde azaltılmazsa bunun daha da erken gerçekleşeceğini söylüyor.

Bu verilere dayanarak harekete geçmek için artık zamanımızın kalmadığını vurgulayan BM Genel Sekreteri António Gu-

terres "Şimdi güçlerimizi birleştirecek, iklim felaketini önleyebiliriz. Ancak bugünün raporunun açıkça gösterdiği gibi, pek vaktimiz kalmadı ve mazeretlere de yer yok" dedi.

IPCC raporundan olgular:

- Küresel ortalama sıcaklık artışı 2011-2020 arasındaki on yılda 1850-1900 arasındaki 1,09C daha yüksekti.
- Son beş yıl, 1850'den bu yana kaydedilen en sıcak yıllar oldu.
- Son zamanlarda deniz seviyesindeki yükselme oranı, 1901-1971 ile karşılaştırıldığında neredeyse üç katına çıktı.
- 1990'lardan bu yana buzulların erimesi "büyük olasılıkla" (% 90) insan etkisi sonucunda gerçekleşti.
- Aşırı sıcakların 1950'lerden bu yana daha sık ve yoğun hale geldiği, soğuma-

nın ise daha etkisiz olduğu "neredeyse kesin".

Raporda geleceğe dair 5 öngörü

- Tüm emisyon senaryolarına göre, sıcaklıklar 2040 yılına kadar 1850-1900'deki seviyenin 1,5C üzerine çıkacak.
- Tüm senaryolara göre, Kuzey Kutbu'nun 2050'den önce en az bir kez Eylül ayında neredeyse buzsuz olması muhtemel.
- 1,5C'lik ısınmada bile "tarihsel kayıtlarda benzeri olmayan" bazı aşırı olaylar giderek artan şekilde ortaya çıkacaktır.
- Yakın geçmişte, yüz yılda bir kez meydana gelen aşırı deniz seviyesi olaylarının 2100 yılına kadar en az yılda bir kez meydana geleceği tahmin edilmektedir.
- Birçok bölgede yangın ihtimallerinde artış yaşanacak.

SÖZCÜ'NÜN "HER 10 SURİYELİ 6 TÜRK'Ü İŞSİZ BIRAKTI" HABERİ MANİPÜLATİF

Mülteci tekstil işçileri

Kocaeli Dayanışma Akademisi Üyesi Doç. Dr. Hakan Koçak, Sözcü'nün "10 Suriyeli 6 Türk'ü işsiz bıraktı" haberinin manipülasyon olduğunu ifade etti. Twitter hesabından haberi ve dayandığı rapora ilişkin incelemelerini paylaşan Koçak, "Haberi araştırdım. Vardığım sonuç; bu bir manipülatif haber. Suriyeli düşmanlığını meşrulaştırmak için üretilmiş bir haber. Dayanak yaptığı raporu doğru yansıtmamakta" dedi.

Türkiye'de Kalkınmaya Duyarlı Göç Yönetimi Politikalarının Uygulanmasına Destek (SUMMIT) Projesi kapsamında hazırlanan Suriyeli yatırımcıların Gaziantep ekonomisine etkileri raporu 2020 yılında yayınlandı.

Bahse konu raporu paylaşan Koçak, "Rapor esasen Suriyeli yatırımcıların Antep ekonomisine katkısını ele almakta. Haberde rapordan ifadeler cımbızlanarak alınmış, manipülatif kullanılmış" dedi.

10 Suriyeli işçi, 3 kayıtlı yerli işçinin iş bulmasını sağlıyor

Sözcü'nün haberindeki "Her 10 Suriyeli mülteci, 6 Türk'ün işsiz kalmasına neden oldu" spotunu ele alan Koçak rapordaki ifadelerin bütünü şu şekilde aktardı: "Enformel sektörde çalışan her 10 Suriyeli işçi, vasıfsız 6 yerli işçinin işini kaybetmesine neden olurken, ilave 3 kayıtlı yerli işçinin iş bulmasına neden olmaktadır. Bahsedilen işlerin yüksek vasıflı, eğitilmiş iş gücü için ortaya çıkması da olumlu bir yön olarak değerlendirilmektedir."

Öte yandan aynı kurumların yakın tarihte çıkardığı bir başka raporu daha paylaşan Koçak, "Nedense bu rapora haberde hiç yer verilmemiş" değerlendirmesinde bulundu.

Koçak rapordan bazı çarpıcı ifadeleri şöyle sıraladı: "Suriyelilerin, ucuz iş gücü olarak piyasaya girmeleri, büyük arazi sahiplerinin de iyi kazanç elde etmesine yol açmıştır. Genel olarak bakıldığında özel sektörün kayıt dışı işçi çalıştırma tercihi sömürüye yol açmıştır."

Suriyeliler bilinçlendikçe, düşük ücretli işleri reddediyorlar

Suriyelilerin zamanla bilinçlenerek, düşük ücretli işleri reddetmeye başlaması ancak yeni yeni gerçekleşmeye başlamıştır. İşverenlerin bir taraftan kayıt dışı bir şekilde yabancıları işe almayı tercih etmelerine rağmen yabancılar için çalışma izni almamalarının ardındaki temel sebep, Kızılay tarafından AB fonu ile verilen sosyal yardımları kaybetmek istememeleridir."

Raporda görüşme yapılan Suriyeli ve Afgan göçmen işçilerin anlatımlarına da yer verildiğini belirten Koçak şöyle devam etti: "Bir Suriyeli, Suriye'de çalışma saatlerinin 08.30-15.00 olduğunu, Türkiye'de ise çok az ücret almasına rağmen neredeyse 12 saat çalışması gerektiğini belirtmiştir. Bir Afgan şöyle anlatmış: Türkler bu koşullarda çalışmayı kabul etmediler. Bir günün bitmesini bile beklemiyorlar, birkaç saat çalıştıktan sonra işin insanlık dışı olduğunu söyleyip gidiyorlar."

Son olarak ilgilenenlerin raporda benzer pek çok ifade bulabileceğini belirten Koçak, "Özetle habere dayanak olan rapordaki ifadeler bağlamından kopartılmış görünüyor. Aynı kurumun benzer temalı raporuna ise hiç yer verilmiyor. Böylece ortaya yönlendirici bir haber çıkmış oluyor. Bu haber Suriyeli ve diğer göçmenlere karşı düşmanca yargıların nasıl üretildiğini, kanaatlerin nasıl yönlendirildiğini göstermesi açısından çarpıcı bir örnek. Öte yandan basın ilkeleri açısından da sorunlu bir durum" dedi.

SURİYELİ AKTİVİST TAHA ELGAZİ SORULARIMIZI YANITLADI GÖÇ BİR TERCİH DEĞİL ZORUNLULUKTUR

Bazı siyasi parti sözcülerinin ve sosyal medyada çok takipçisi olan isimlerin özellikle Suriyeli göçmenler hakkında söyledikleri nefret söylemi yüklü, göçmenleri ötekileştiren açıklamalar, Türkiye'de yaşayan Suriyelilerde nasıl bir etki yaratıyor?

Son aylarda bazı siyasi parti sözcüleri, daha yüksek bir seviyede nefret ve ayrımcılık söyleminde bulunmaktalar. Bu sözler sığınmacı toplumunu etkilemektedir, sığınmacı ailelerin sosyal, duygusal yapısına zarar vermektedir. Bu nefret ve ayrımcılık sözlerini yayanlara karşı maalesef herhangi bir yaptırım ya da herhangi bir kanun uygulanmıyor.

Aileler son aylarda artık kapalı toplum olarak yaşıyorlar. Kadınların ve çalışan yetişkinlerin sokaklara çıkmaları kısıtlandı. Çünkü gün içerisinde sokakta biriyle karşılaşabilir, orada komşusu sert ya da negatif bir şekilde davranabilir, işyerine giderken bir olay çıkar korkusu var. Sığınmacı ailelerin bir kısmı mahallelerini, ilçelerini değiştirmeyi düşünüyorlar. Avrupa'ya göç etme düşüncesi sığınmacı toplumunda ciddi olarak konuşuluyor. Bir kısmı tekrar Suriye'ye dönmeyi düşünüyor. Bazı gençler işlerini terk edip, mahallede daha yakın yerlerde iş arıyorlar. Bazı aileler çocuklarını öğrenci olarak okullara göndermeye korkuyorlar. Sokaklarda, okulda çocuklar ayrımcılığa,

nefret ve şiddete maruz kalabiliyorlar.

Suriyeliler bunlara nasıl dayanıyor? Hem göçmenlikle hem ırkçılıkla, zaman zaman doğrudan hedef gösterilerek bası altına alınıyorlar? Zaten yaşadıkları yerden kopup gelen göçmenler bütün bu yaşananlara nasıl göğüs gerebiliyor?

Hem göçmen olmak hem de ayrımcılık, nefret, kin dolu sözlerle maruz kalmak çok kolay bir hayat alanı değildir. Bu ortam sığınmacı kişinin özgüvenini kırıyor ve şiddet duyguları babadan anneye anneden çocuklara yayılıyor. Çocuklar, kendi toplumları içerisinde diğer çocuklarla sosyal bağlantı kuramıyor.

Sığınmacı toplumumuz bu ortamda yaşamak için komşularla, sokaktaki insanlarla en düşük seviyede temasta bulunuyor. Toplu taşıma araçlarında Arapça konuşmak ya da cep telefonuna cevap vermek kesinlikle mümkün değil.

Sığınmacı toplumu gerçekten tebessümlerini, mutluluk duygularını unuttular. Çünkü hayatlarının her yerinde bir acı vardır.

Her sığınmacının dilinde şu cümle mevcuttur: "Göçmen olmak, Suriyeli olmak benim suçum değildir. Asıl suçlular benim ülkemde savaş ateşini yaratanlardır. Bizi siyaset meydanında siyasetin aleti ve malzemesi olarak kullananlardır. Biz insanız, yaşamak bizim de hakkımızdır."

Suriyeli sığınmacılar

BUNLAR DOĞRU DEĞİL:

Suriyeliler hastanelerde sıra beklemiyor.

Suriyeliler istediği yerde çalışabiliyor.

Suriyelilerin suça karışma oranı çok fazla.

Suriyeliler su, elektrik ve doğal gaz faturası ödemiyor.

Suriyeliler devletten maaş alıyor.

Suriyeliler 5 yıl sonra Türk vatandaşı oluyor.

Devlet her Suriyeli öğrenciye burs veriyor.

Suriyeliler istediği üniversiteye sınavsız giriyor.

Suriyeli esnaf vergi vermiyor.

Suriyelilerin telefon parasını devlet ödüyor.

Çocuk işçiliği Suriyelilerle başladı.

YA KAPİTALİZM YA GEZEĞEN

Günlerce söndürülemeyen Akdeniz yangınları

TUNA EMREN

Ormanlarımız gözlerimizin önünde yandı.

Korkunç bir yıkım yaşadık. Yanan sadece ağaçlar, bitki örtüsü değildi, binlerce canlıyı kaybettik, hem bölgede yaşayan insanların hem de bu canlıların bel bağladığı muazzam bir ekosistem yıkıma uğradı, orman yangınlarının yaşandığı her bir bölgedeki her bir canlının hayatı altüst oldu.

Ve AKP iktidarı olan biteni izlemekle yetindi, yangınlara zamanında müdahale edemedi. Üstüne de evlerini alevlere terk etmek zorunda kalan insanlara TOKİ kredisiyle ev pazarlamaya giriştiler.

'Keşke bizim de evimiz yansaydı, diyecekler'

AKP'li Güngörmüş Belediye Başkanı Mehmet Özeren'in bu sözlerini hiç unutmayacağız.

Özeren tam manasıyla kapı kapı dolaşan bir pazarlamacı gibi, böyle bir felaketin üstüne, bölge halkına ev pazarlamaya çıkmış, TOKİ'nin satış temsilciliğini üstlenmişti.

Özeren'in ağzından dökülen bu sözler AKP'nin bu boyutlardaki bir yıkımı bile hiç umursamadığını, yangınlara müdahale etmek şöyle dursun, söndürmeyi başaramadığı (hatta denemediği) için evleri, yerleşim alanları, geçim kaynakları gözlerinin önünde kül olan insanların üzerinden

ve adeta hiç vakit kaybetmeden inşaat şirketlerine yeni fırsatlar yaratmaya çalıştığını gösteriyor, her şeyin özetini sunuyordu.

Yetmedi, Avrupa'dan yardım istemek için başlatılan #HelpTurkey kampanyasına destek veren sivil girişimcileri hedef aldılar, "güçlü Türkiye" imajını zedeledikleri gerekçesiyle, gözlerine kestirdiklerini ifadeye çağırıldılar ve bu arada kendi sorumluluklarını belediyelerin üstüne atmak için ellerinden geleni yaptılar. RTÜK yangın haberlerine yasak getirdi, yıkımı durdurmaya değil basiretsizliklerinin, ortaya dökülen gerçeklerin gizlenmesine adandılar.

47 ilde toplam 240 orman yangını yaşandı ve birçok noktada halen söndürülebilmemiş değil.

Karşımızda, yönetememeyi bir yönetim biçimi olarak giyinmiş, tıpkı salgında olduğu gibi hem gerçek bir kriz hem de bir toplum sağlığı sorununu olan orman yangınları karşısında da aynı tutumunu sürdüren bir iktidar var.

Bölge halkı ve orman işçileri omuz omuza verip alevleri durdurmaya, yangını hakikaten elleriyle söndürmeye çalışırken, ülkenin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, kendisine yöneltilen eleştirilere, ne yapayım elimle mi söndüreyim, diyerek yanıt veriyor. Cumhurbaşkanı ise halkın üzerine çay paketleri fırlatıyor, yangının yaşandığı bölgeye ulaşmaya çalışan itfaiye araçlarının yolunu konvoyu ile kesiyor, müdahaleyi geciktiriyordu.

İKLİM FELAKETLERİ ÇAĞI

9 Ağustos'ta Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) Altıncı Değerlendirme Raporu yayımlandı. Rapora göre, Akdeniz bölgesi günden güne daha da yakıcı olacağı söylenen sıcak hava dalgalarına teslim olacaktır.

Akdeniz Havzası'nda yaşanması beklenen çölleşmenin hızlanacağı, orman yangınlarının hem sayısı hem de şiddetinin artacağı ve dahası, Akdeniz bölgesinin iklim felaketleri merkezine dönüşebileceği söyleniyor.

İklim modellerince Akdeniz Havzası için öngörülen sıcaklık artışı, bu raporun ortaya

serdiği üzere, artık çok daha şiddetli olacak. Kavurucu sıcak hava dalgalarının yaşanma sıklığı artarsa bu durum su krizinin ve gıda krizinin de beklenenden daha ciddi sonuçlar doğuracak kadar büyümesiyle sonuçlanır. Örneğin, tarımsal üretimde mahsullerin yarısından fazlasını kaybedeceğimiz söyleniyor, orman yangınlarının yaşanma ihtimalinin yüzde 87 oranında artış gösterebileceği üzerinde duruluyor.

Sıcaklık rekorları kırıldıkça kuraklık riski de raporlarda öngörülene kıyasla daha vahim hale geliyor, bilimsel tahminlerin sunduğu tablolar yaşananların yanında hafif kalmaya başlıyor.

Yakıcı sıcaklar Akdeniz bölgesinde, Ortadoğu ve Afrika'da ısı stresi nedeniyle yaşanması beklenen ölümlerde de artışa sebep ola-

cak, diyor IPCC raporu.

Artık iklim felaketleri çağındayız.

Uzun yıllardır endişeyle beklenmekte olduğumuz ne varsa bu yıl tecrübe etmeye başladık. Dünya'nın bir tarafında seller kentleri ele geçirir, tarım toprağını silip süpürür, sular metro istasyonlarını basarken; diğer başka bölgeler kavurucu sıcaklara teslim oluyor, tarım toprağı bu kez de kuraklık yüzünden yitiriliyor, söndürülemeyen yangınların yaşandığı her bölgede bir ekosistem yıkımı gerçekleşiyor.

Tüm bunlara hazırlıklı olmak ama aynı zamanda fosil yakıtlara hemen, daha fazla vakit kaybetmeden veda edip küresel bir enerji dönüşümü başlatmalıyız.

AĞIR BİLANÇO

Yangınların neden yaşandığını biliyoruz. Uydu haritaları dünya geneline yayıldıklarını ama bilhassa Akdeniz Havzası'nda yoğunlaştıklarını gösterdi.

Orman yangınları, sıcak hava dalgaları yüzünden bu boyutlara ulaştı. Geçtiğimiz günlerde Kanada ve ABD'nin üstüne çöken 'ısı kubbesi' sonucunda başlayan ve bir türlü söndürülemeyen yangınlar karşısında ABD Olay Komuta Merkezi yetkilileri, "Böyle bir yangını ilk kez görüyoruz" diyordu. Alevler, her gün iki katı şiddete erişerek yayılmaya devam etti. Yanan her yerden aynı tepki yükseliyor; bu yaz şahit olduğumuz yangınlar benzersizdi. Bunların büyük çoğunluğu, yüksek yoğunluklu diye tabir edilen kategoride.

Bilançoları da çok ağır bu yangınların. Örneğin, Yunanistan'da, bizdeki gibi birçok noktada başlayıp kısa sürede her yere yayılan orman yangınlarında 10 günde en az 500 bin dönüm orman arazisi ve tarım alanı kaybedildi. Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin sunduğu afet raporuna göre, sadece Muğla'da 24 bin hektarlık ormanlık alan yitirildi. Ülke genelinde iki binden fazla insanın evleri yandı ya da ağır hasar aldı, sekiz kişi yaşamını yitirdi, 36 bin kişi tahliye edildi, 550 kişi yangından etkilenerek hastaneye kaldırıldı, binlerce orman canlısı öldü, bir termik santral gözümüzün önünde yanmaya bırakıldı, toplam 60 bin hektar orman arazisi kül oldu. Üstelik hasar tespit çalışmaları henüz sonlanmış değil.

Kaybedilen canları kilo üzerinden hesaplayan, kümes hayvanlarına "beyaz et" diyerek ekosistem varlıklarını yalnızca ekonomik değeri bakımından görebildiğini açığa seren Erdoğan'ın umurunda olmayabilir belki, ama bizim canımız çok yandı.

YA DEVRİM YA ÇÖKÜŞ

Yangın sonrası

Yaşamı değil fosil yakıt şirketlerini, bizleri değil inşaatçıları koruyup kollayan siyasi iktidarlar yakıyor ormanlarımızı. Yalnızca ormanları da değil, tüm gezegeni yakıyorlar.

Son 30 yılda gerçekleştirilen onca iklim zirvesinde yalandan vaatlerini, sera gazı azaltım taahhütlerini sunup, o kifayetsiz taahhütleri bile yerine getirmeyen liderler ile onların işbirlikçileri olan şirketler yakıyor yerküreyi.

Bu krizi durdurmak için hemen harekete geçmemiz gerektiğini bildikleri halde Paris Sözleşmesi'nden bu yana 1,9 trilyon dolarlık fosil yakıt yatırımı yapanlar kimse, işte onlar sorumlu.

Enerjide büyüme hedefini kömür üzerine kuran, yatırımları yerli kömürle besleneceğini "umut ettikleri" termik santral projelerine yoğunlaştıran, İklim Değişikliği Beşinci Ulusal Bildirim Raporu'nda bu felaketlerin beklendiğini bildiğini bizi kendi cümleleriyle ortaya koyduğu ve sürdürülebilir orman yönetimi çalışmalarını yapacağını duyurduğu halde hiçbir şey yapmadan bizleri iklim çöküşüne sürükleyen AKP iktidarı sorumlu.

Hamasetten, hedefi şaşırta tutum ve söylemlerden beslenen AKP ne Van'da yaşanan sel felaketini ne müsilajı ne de

orman yangınlarını ciddiye alıyor. Tek önemseydiği, inşaat şirketleri ve sermaye. Bir yönetim krizi yaşıyor olmasının yanı sıra tıpkı salgında, müsilajda yaptığı gibi bir kez daha neyi seçtiğini gösteriyor açık açık.

Musulaj sorunundan da haberdarlardı ama buna rağmen muazzam ölçekli bir çevresel yıkıma dönüşene kadar hiç müdahale etmediler. Denizin üstü müsilajla kaplanınca da bu yıkımı hızlandıracak Kanal İstanbul projesini başlatmak dışında bir şey yaptıkları söylenemez.

Orman yangınlarını söndürme işini ihaleyle özel şirketlere veren, hatta dokuz uçaklı THK da o ihaleye girmiş bulunmayan Kanadalı şirkete vermeyi tercih eden de AKP iktidarıydı. İHA'lara, S-400'lere yatırım yaparken orman yangınlarına hazırlanmayan, ülkedeki milyonlarca işsiz görmezden gelip Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı çalışan sayısını artırmayan, OGM'nin 4,2 milyar liralık bütçesinin 193 milyon lirası orman yangınlarına ayrıldığı halde bunun sadece yüzde 1,75'ini kullanan AKP yine sınıfsal bir tercih yaptı, her şeyi gözden çıkarıp sermayeyi seçti.

Bu salt beceriksizlik değil, apaçık bir tercihtir.

MÜCADELEYİ BÜYÜTME ZAMANI

Neoliberal kapitalizmde yaşamı tehdit eden her türlü felaket hoş görülüyor, hatta sistem, kendi gücü ve devamlılığını da müsebbibi olduğu bu felaketlerden beslenerek kazanmaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde, küresel ısınmayı hızlandıracak başat faktörlerden biri olduğu için bilim insanlarının yıllardır kaygıyla izlediği Atlantik akıntı sistemindeki (AMOC) değişimin kritik bir noktaya ulaştığı anlaşıldı. İklim bilimciler, etkisi küresel boyutlu olan bu sistemin çökmeye başladığını söylüyor.

Bir başka araştırma gurubu, Türkiye ve Yunanistan'ın da üzerine tıpkı Kanada ve ABD'de yaşanana benzer ama ondan biraz daha farklı bir fenomenin, 'ısı duvarının' indiğini söylüyor. Isı duvarı, sıcaklık artışını 45'lere, 50'lere kadar zorlayabilir. Ayrıca tarihsel açıdan en uzun süreli sıcak hava dalgasını yaşadığımızı da belirtiyorlar.

Bunların hiçbiri normal değil.

İklim krizi bir sistem krizidir. Bu felaketler, yaşamın kapitalist üretim biçimiyle sürdürülemediğinin kanıtlarıdır.

Felaketleri yaratan ve onlardan kazanç sağlayan herkesten hesap sorma zamanı geldi de geçiyor bile. Karşımızda böylesi örgütlü bir kötülük varken, bizim de onlardan hesap soracak ama daha da önemlisi yarattıkları tüm bu krizleri durduracak güce erişmemiz, yani var olan tüm mücadelelerimizin gücünü büyütmemiz gerekir.

Hepimizin bir araya gelerek yükselteceği ses için, birleşik bir mücadele için kolları sıvamanın zamanıdır artık. Sesimizi ve gücümüzü büyütmenin tek yolu bu.

Başka bir dünyanın mümkün olduğunu biliyor, o dünyada yaşamak istiyoruz.

İstanbul'da küresel iklim eylemi

GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI VE IRKÇILIĞA KARŞI KÜRESEL DAYANIŞMA

ÇAĞLA OFLAS

Bayram tatili ve sonrasında, göçmenlere yönelik ırkçı kampanya yeniden tırmandırıldı. CHP ve İYİP'lilerin başını çektiği ırkçı kampanya sosyal medya üzerinden bir linç girişimine dönüştü. Suriyelilerin bayram ziyaretleri dillere dolandı. "Madem gittikleri yerler ziyaret edilebilecek kadar güvenli, o zaman geri gelmesinler" denildi. Afganistan'dan, kitleler halinde giriş yapıldığı söylentileri dolaşıma sokuldu. Sözcü gazetesi yazarları "Afgan istilası" yaşandığını iddia ettiler. Ulusalçılar sınır güvenliğinin tehlikede olduğunu, ülkenin bu kadar büyük sayıda göçmeni kaldıracak durumda olmadığını söyledi. CHP'li Bolu Belediye başkanının ırkçılığı, CHP'lileri bile rahatsız etti. ırkçı atmosferin yarattığı basınç, göçmenlere sahip çıkan bazı kesimlere geri adım attırdı, göçlerin düzenlenmesi ve sınır güvenliğinin sağlanması gerektiğine ilişkin milliyetçiliğe taviz veren bazı açıklamalar yaptılar.

Sınırlar açılın

Çeşitli kesimlerin, farklı tonlarda yaygınlaştırdığı fikirlerin ortak yanı, göçmenleri işçi sınıfının bir parçası olarak değil de milli sınırları tehdit eden bir sorun olarak görüyor olmaları. Nitekim TİP de yaptığı açıklamada; "Türkiye'nin tamamen açık kapı politikası izlemesi gerektiği savunusunun gerçekçi olmadığı, mülteci hakları yanında kamu yararını ve güvenliğini de gözeten, siyasal iktidarın ideolojik tercih ve hedeflerine bağlı olmayan bir sınır ve göç politikasının geliştirilmesinin zorunluluk" olduğunu açıkladı.

Türkiye'de "kamu yararı ve güvenliği", birileri açısından, çok açık ki göçmenleri kapsamıyor. Kimdir bu kamu ki göçmenlerin, Türkiye'ye kaçmak zorunda olan insanların varlığı onların düzenini bozuyor olsun? Bu, göçmenler hakkında üretilen yalanları gerçek sanan bir bakış açısının ürünüdür. O çok sevdikleri kamu yararı, belli ki Türk milliyetçilerinin yararı olarak görülüyor.

Uluslar ve ulusları kuşatan sınırlar, sermaye tarafından, sermayenin uluslararası rekabette avantajlı hale gelmesi için yaratıldı. İşçi sınıfının mücadelesi ulusal sınırları aşan bir niteliğe sahip olmak zorunda. Kaldı ki sınır güvenliğinin artırılması, kaynakların emekçilerin ihtiyaçları, iklim krizinin durdurulması için değil kolluk kuvvetleri için kullanılması anlamına gelir ki bunun kamu yararıyla hiç alakası yoktur. Sınır güvenliği politikala-

Göçmenler ve sosyalistler omuz omuza - Londra

rı, göçmen işçilerin tüm güvencelerden yoksun çalıştıklarını görmezden gelinip güvenlik politikalarının öne çıkarılması ve otoriterleşme eğiliminin güçlendirilmesi olarak ele alınmalıdır. Göçmenlerin sınırlarda bekletilmesi, sınırların kapatılması, elektrikli çitlerin ve fiziki engellerin çoğaltılması, silahlı kuvvetlerin sınırlarda yoğunlaştırılması, göçmenlerin can ve mal varlığını tehdit edip tüm yaşamlarını denetim altına sokan politikaların uygulanması demokratik alanları aşındırıp işçi sınıfını kuşatarak hareketsiz kalmasına yol açar. Meksika sınırına duvar ören Trum'tan Orban'a tüm otoriter figürler ve faşist yapılanmalar göçmen düşmanlığı üzerinden genişler. Türkiye'de de göçmenlere karşı, Kürtlere karşı sürdürülen linç kampanyası milyonlarca emekçinin çürümüş iktidar yapılanmasına ve patronlara duyduğu öfkenin göçmenlere yönlendirilmesini amaçlıyor.

Göçün keyfi bir durum olmadığı göz önüne alındığında, sınırların kaldırılması, göçmenlerin güvenli geçişinin sağlanması talebini temel talebimiz olarak benimsemeliyiz. Sosyalistlerin önceliği sınır politikaları oluşturmak değil, bir bütün olarak işçi sınıfını kuşatan sınırların kaldırılması için göçmen işçilerle birlikte mücadele etmektir. Göçmen düşmanlığına kapı aralayan her cümle, ırkçılığa veri-

len her taviz işçileri daha da güçsüzleştirir, egemen sınıfa nefes aldırır.

"Bütün ülkelerin işçileri birleşin"

Kapitalizmde, göçmen iş gücü sermaye birikim süreçlerinin her aşamasında kullanıldı. Sistematik göçler kapitalist toplumda varlığını hep korudu. Göçmen işçiler kapitalizme karşı mücadelenin en önemli parçasını oluşturdu, oluşturmadır.

Sosyalistler sermayenin işçi sınıfının bir bölümünü başka bir bölümüne karşı kullanmasına ve ırkçılığa karşı her zaman mücadele ettiler. Marx İrlandalı işçiler ile İngiliz işçilerin bölünmüşlüğüne, İngiliz işçi sınıfının güçsüzleşmesiyle sonuçlandığını, bu bölünmenin sermayenin işine yaradığını, böylece varlığını daha rahat sürdürebildiğini söylüyordu.

Amerikan İç Savaşı esnasında İngiltere'de Manchester'dan Londra'ya kadar işçilerin gerçekleştirdiği bütün mitinglerde köleliğe karşı mücadeleye sahip çıktılar. Birleşik Devletler'in kuzeyinde yer alan halk da kıtlık koşullarındaki Lancashire işçilerine gemilerle yiyecek gönderiyordu.

Marx işçi sınıfının çürümüş kölelik sistemine karşı mücadelesinden büyük heyecan duydu. Köleliğe karşı mücadele edilmeden, emeğin gerçek anlamda

özgürlüğüne ulaşamayacağını belirtti. Enternasyonal ruhunu veren de işçi sınıfının uluslararası dayanışmasıydı zaten. İşçilerin uluslararası birliği çağrısı bir ülkenin diğer ülkenin işçilerini desteklemekten ibaret değildi. Sermayenin işçi mücadelesini baltalamak için göçmen işçileri kullanması karşısında hareketin birliğini sağlamak, Birinci Enternasyonal'in temel hedefiydi. Nitekim Marx tarafından kaleme alınan Enternasyonal'in kuruluş metni "Bütün dünyanın işçileri birleşin" ifadesiyle son buluyordu. 1871'de işçi sınıfının kapitalist iktidar yapısını kuşattığı Paris Komünü'nde ise Çalışma Bakanı bir Alman göçmendi.

Kapitalizmin emperyalist aşamaya geçtiği, savaşlar, ekonomik ve siyasal krizlerden ibaret 20. yüzyıl boyunca savaşa, işgale, yoksulluğa karşı mücadelede işçileri bölen göçmen düşmanlığı ve ırkçılığa karşı mücadele sosyalistler arasında da önemli bir turnusol işlevi gördü. Lenin, geri kalmış ülkelerden göçmenler üzerinden düşük ücretli emek sömürsüne başvurmanın emperyalizmin karakteristik bir özelliği olduğunu anlatıyordu. Ve göçmenlere çizilen sınırları savunmanın, enternasyonal saflarından milliyetçi saflara kaymak anlamına geldiğini söyledi.

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

Bugün de ekonomik kriz ve devletler arası jeopolitik mücadelelerin yol açtığı savaşların ya da iklim krizinin sebep olduğu göçler karşısında göçmenlerle dayanışmak, ırkçılığa ve faşizme karşı mücadele etmek, antikapitalist hareketin merkezinde yer alıyor. Mücadelede, pandemi koşullarında dahi önemli kazanımlar elde edildi. Yunanistan'da faşist örgütlenme Altın Şafak'a karşı yürütülen, içinde göçmenlerin ve sendikaların da yer aldığı birleşik mücadele, bu Nazi örgütlenmesinin bir suç örgütü olduğunu mahkeme kararıyla kabul ettirdi. ABD'de George Floyd'un ırkçı bir cinayetle öldürülmesinin ardından, ırkçılığa karşı 26 milyon kişilik dev bir kitlesel mobilizasyon oluşturuldu ve bu güçlü hareket Trump'ı koltuğundan düşürdü.

Kazanımlar göçmenlerin "kurban", işçi sınıfının ise kurtarılması gereken bir varlık olmadığını gösterir.

Sosyalizm ancak tüm işçilerin aşağıdan kitlesel eylemiyle gerçekleşebilir. ırkçılığın ve milliyetçiliğin yendiğimizde işçi sınıfının güçlenmesini sağlayabilir, kapitalizmi ortadan kaldırabiliriz.

SALGIN AZAMI, DESTEK ASGARİ!

DİSK-AR; dünyada ve Türkiye'de Covid-19'un Sosyal ve Ekonomik Etkileri İçin Ayrılan Kaynaklar (2) başlıklı yeni bir rapor yayınladı.

"Türkiye: Salgın Azami Destek Asgarî!" tespitini içeren araştırmada öne çıkanlar:

Türkiye, Covid-19 ile mücadeleye oldukça sınırlı kaynak ayıran ülkelerden biri!

Türkiye, Covid-19 ile mücadele kapsamında ek harcama ve dolaylı gelir desteği olarak GSYH'nin sadece yüzde 2,7'si kadar para ayırdı. Bu oran ABD'de yüzde 25,4, Yunanistan'da 21,1 ve Yeni Zelanda'da 19,3.

Zengin ülkeler milli gelirlerinin yüzde 17,3'ü kadar ek harcama ve dolaylı gelir desteği ayırırken yoksul ülkeler sadece yüzde 2'si kadar kaynak ayırabiliyor.

Covid-19'a yönelik 10,4 trilyon dolarlık küresel ek harcama ve dolaylı gelir destekleri içinde Türkiye'nin payı binde 2 (19 milyar dolar) civarında kaldı.

Orman yangınları sadece devletin yangınla mücadeledeki uçak, teçhizat ve koordinasyon sorununu değil, ormanları korumak için çalışan işçi sınıfının da nasıl gözden çıkarıldığını gösterdi.

Bunu Orman Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılına dair performans programında görebiliyoruz. 2015-2019 yılları arası verilerine göre, 5 yılda personel sayısında 6 bin 863 azalma var. 2015 yılından 2019'a kadar orman işçilerinin sayısında düzenli bir düşüş yaşanıyor. 2015'te 40.917 olan çalışan sayısı 2016'da 39.028'a, 2017'de 37.098'a, 2018'de 36.106'a ve 2019 yılında 34.054'a, keskin bir şekilde düşüyor.

Türkiye'de 22,7 milyon hektarlık orman arazisi bulunduğunu, orman varlığının yüzde 55'inin riskli ve yangınlar açısından çok hassas bölgelerde yer aldığını düşünürsek, Orman Genel Müdürlüğü'nün düzenli olarak bu işçi sayısını artırması beklenirdi. Üstelik, OGM'nin kendi verileri, son beş yılda çıkan 16 bin 3 yangında 62 bin 315 hektarlık alanın yandığını da gösteriyor.

Yine aynı kurumun verilerine göre, Türkiye'de 1937'den 2020 sonuna kadar kaydı tutulan toplam orman yangını sayısı 114 bin 941 olarak tespit edilmişken, ve son on yılda yıllık yangın ortalaması 2 bin 631 olarak kayıtlara geçmişken, ormanların korunması, geliştirilmesi, yangınların engellenmesi için mücadele edecek işçi sayısının düzenli olarak düşürülmesi iktidarın sınıfsal tercihlerini yansıtmaması açısından çok önemli.

İktidar düzenli olarak OGM'de çalışan işçi sayısını düşürürken, orman yangınlarının sayısında ise düzenli bir artış yaşıyordu. Örneğin, 2015'te işçi sayısının yaklaşık 2 bin kişi kadar azaltıldığı, 2016'da yangınlarda kaybedilen hektar alanın 3219'dan 9156'ya çıktığı görülüyor. 2020'de ise yangınlarda 20 bin 971 hektar alan kaybedildi.

İş cinayetleri

Sadece orman işçileri değil, itfaiye çalışanları da çok zor koşullar altında, sürekli ölüm tehlikesini göğüsleyerek ça-

lıştırılıyor. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin internet sitesinde yer alan habere göre, 24 saat çalışıp 48 saat dinlenen itfaiye emekçilerinin pandemi sürecinde çalışma süresi bazı illerde (hiç eve gitmeksizin) 1 haftaya kadar uzatıldı. Herhangi bir ihbar-alarm durumunda itfaiye emekçileri bütün teçhizat ve araçları ile gündüz en geç 30 saniye, gece ise 45 saniyede buldukları yerden ayrılmak zorundalar. Gece uykusundan tepelerindeki ışıklı alarm ile aniden uyanan itfaiye emekçileri hızla hazırlanmak zorunda olduğundan, bacak ve kol kırılmaları hatta kalp krizi vakaları meydana geliyor.

İtfaiye emekçilerinin emekli olduktan sonra da hayatları çok uzun olamıyor maalesef. Ölüm nedenleri genellikle kalp krizi, solunum yetmezliği ya da akciğer kanseri oluyor.

Son yaşanan ve artık felaket boyutlarına varan orman yangınlarında 9 kişi hayatını kaybetti, yüzbinlerce canlı öldü, ormanlar yandığında tüm ekosistem büyük yıkıma uğradı.

Yangınlarla mücadelede ölenlerin ikisi işçi.

İklim krizinin tetiklediği yangınlar, kapitalist sistemin, enerji ve maden şirketlerinin sözcüsü gibi çalışan hükümetlerin ekonomik ve siyasal tercihleriyle şiddetini artırıyor.

Ve her zamanki gibi en büyük bedeli ödeyenler de yine en yoksullar, en korunaksızlar ve en önde mücadele edenler, yani işçiler oluyor.

Sadece yangınlar değil, genel olarak vahşi bir sömürü mekanizması halinde işletilen patronların egemenliği Haziran ayında en az 171 işçinin iş cinayetlerinde hayatını kaybetmesine sebep oldu. Ocak ayında 203, Şubat'ta 142, Mart'ta 144, Nisan ayında 257, Mayıs'ta 236 ve Haziran'da 173 kişi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti.

İktidarın tek umursadığı şey ise rant ve patronların ne kadar kâr elde ettiği.

TÜRKİYE MADEN İŞ SENDİKASI SOMA'DA GREV KARARI ALDI

Ağır Sanayi ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (TÜHİS) ile Türkiye Kömür İşletmeleri ve ELİ Maden İşletmelerinde devam eden toplu iş sözleşmesinde gelişen süreçte hiçbir kazanımın olmadığını belirten Türkiye Maden İşçileri Sendikası, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde grev kararı aldı. Maden İş Soma Şubesi Başkanı Şevket Şahin "Biz kimse-den sadaka istemiyoruz. Maden kolunda çalışanlar olarak kamuda en kötü koşullarda çalışıyoruz. Bizim artık dayanacak gücümüz kalmadı. Maden emekçilerinin talepleri nettir, ücret farklılıkları giderilsin, yoksa grev kaçınılmazdır" dedi.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Faruk Sevim

KAZANMAK İÇİN EMEKÇİLERİN BİRLEŞİK MÜCADELESİNİ ÖRGÜTLEMELİYİZ

6 milyona yakın memur ve emekliyi ilgilendiren, 2022-2023 yıllarını kapsayan 6. dönem toplu sözleşme görüşmeleri 2 Ağustos'ta başladı. Kamu emekçilerinin beklentisi ise iş güvencesi ve insanca yaşayabilecekleri bir ücret.

Memur toplu sözleşmesi ile ilgili KESK'in talepleri şunlar: Ön lisans ve lisans mezunlarının ek göstergesi 3600'e yükseltilmeli, bunun dışında kalan tüm kamu emekçilerinin ek göstergeleri 800'er puan artırılmalı; yan ödemeler emekliliğe sayılmalı; kreşler açılmalı;

emekçilerin görüş ve önerileri alınarak demokratik bir kamu yönetimi uygulanmalı; liyakat uygulaması kamu kurumlarında hakim kılınmalı; emekçilerin şimdiki kadar olan ücret kayıpları karşılanmalı ve maaş hesabı 2022 yılı için yüzde 43,5, 2023 yılı için 2022 yılında gerçekleşen TÜFE artı ÜFE ortalaması üzerine artı 3 puan refah payı verilerek yapılmalı. Bu talepler muhtemelen bütün memurların ortak talepleri.

Memurlar daha önce TİS masalarında Memur-Sen yüzünden birçok haktan mahrum kaldılar. İnsanca yaşamaya yetecek bir ücretten güvencesiz, sözleşmeli istihdama son verilmesine, gelir vergisi adaletsizliğinin ve ek gösterge adaletsizliğinin ortadan kaldırılmasından ek ödemelerin emekli aylıklarına yansıtılmasına kadar hiçbir temel sorunları çözülmedi.

Sözleşmeli, taşeron, ücretli, vekil gibi her türlü güvencesiz istihdama son verilmesi, tüm kamu emekçilerinin güvenceli-kadrolu istihdam edilmesi, performans ve esnek çalışma gibi uygulamalara son verilmesi gerekiyor.

Kamu çalışanlarının TİS sürecinin, bütün bu taleplerin

gündeme getirilerek yürütülmesi gerekiyor. TİS masasına gönderilmek üzere belirlenen talepler, işyerlerinde kurulan sandıklardan ve işyerlerinde TİS amaçlı yapılan toplantılardan elde edilmeli.

Toplu pazarlık sürecinde emekçinin en önemli gücü olan grev hakkının kullanılamaması ise en önemli problem. Grev hakkı olmadan gerçek bir toplu sözleşme yapılması mümkün değildir.

Memur-Sen'e aşağıdan baskı yapmak çok önemli. 4688 sayılı kamu görevlileri sendikaları kanununun tamamen değişmesi, yoksulluk sınırının üzerinde maaş, temel gelir, insanca ücret, sendikalaşmanın önündeki tüm engellerin kaldırılması gibi taleplerle aşağıdan birleşik mücadelenin her imkânı seferber edilmeli ve özellikle masada memurları temsilen oturan Memur-Sen'e baskın uygulanmalıdır.

Kamu emekçilerinin talep ve beklentileri birbirinden farklı değil. Sendika ve konfederasyonların TİS talepleri için mücadeleyi ortaklaşmalarını gerekiyor. İnsanca yaşam için emekçilerin birleşik mücadelesini örgütlemek gerekiyor.

SAĞIN ELESTİREL IRK TEORİSİ'NE KARŞI YÜRÜTTÜĞÜ MÜCADELENİN AMACI NEDİR?

ABD'de "Eleştirel Irk Teorisi" konusunda neden alt seviyeden yürütülen bir savaş var?

Virginia eyalet valiliği için verilen mücadelede milyarlar Cumhuriyetçi aday Glenn Youngskin kısa süre önce, olur da seçimi kazanırsa ilk işinin bu teoriyi yasaklamak olacağını açıkladı.

Ülkenin dört bir yanındaki Cumhuriyetçi eyaletler, "Marksizm"ın bu tehlikeli görünen "enkarnasyonunu" yasadışı ilan etmek için birbirleriyle yarışıyor.

Bir zamanlar üniversite kampüsleriyle sınırlı bir fikirler bütünü olan Eleştirel Irk Teorisi, geçmişte ve şimdiki ABD toplumlarındaki yıkıcı ırkçılık kalıplarını açıklamaya çalışır, baskının kusurlu bireylerin davranışlarının bir sonucu değil "sistematik" olduğu konusunu vurgular.

Aktivistler arasındaki popüleritesi, Siyahların Hayatı Önemlidir hareketi ile artmış olsa da yakın zamana kadar ana-akımda nadiren kullanılırdı. Bu teori son zamanlarda bazı eğitimci ve akademisyenleri etkisi altına almaya başlayınca, ABD tarihini ya da değerlerini nasıl öğrettikleri konusunda daha derin düşünmeye başladılar. Ve bu gelişme sağ kanadı destekleyen Donald Trump'ı çileden çıkarmaya yetti.

Artık, ırkçı New York askere alım ayaklanması (1863) veya sivil haklar hareketi aktivistlerinin öldürülmeleri gibi konuları işlerken tarihin, diğer tarafın bakış açısından da öğretilmesi gerektiği konusunda hemfikirler. Çünkü okulların öğrencilerin "beyinlerini yıkadığını" biliyorlar.

Kurama karşı yürütülen saldırıyı sahiplenen sağcı ideolog Christopher Rufo, Eleştirel Irk Teorisi'nin düşmanca, fazlasıyla akademik, bölücü, ırk takıntılı, zehirli, elitist ve Amerikan karşıtı anlamına geldiğini söylüyor.

Bu türden "kültür savaşı" siyaseti Cumhuriyetçilere özgü bir tutuma, yani seçmen tabanını, merkezinde büyüyen krizden uzaklaştırma girişimlerine son derece uygundur.

Salgın nedeniyle ertelenen borçlar bu ay ipotek hacizlerine dönüşünce, tıpkı virüste olduğu gibi, insanların kendi evlerinden mahkeme kararlarıyla tahliye edilmeleri de hızla her yeri etkisi altına almaya başladı. Kendini muhtemelen hala orta sınıf olarak tanımlayan ve Trump'a inanan binlerce insanı da vuracak bir kriz bu.

Yeni Bela

Halihazırda yaklaşık 1,75 milyon ev sahibi mortgage kredileri yüzünden yeni bir tehditle karşı karşıya kaldı.

İrkçilik karşıtlığını bir tür varoluşsal tehdit olarak göstermek, Trumpizmin başarısızlıklarını gizleme girişimidir. Ancak teoriye karşı yürütülen savaşta atlanmaması gereken daha önemli bir gerçek var: "Amerikan Rüyası"nın temelleri.

ABD'nin, nerede olursa olsun herkesin zengin, güçlü, ünlü biri olabileceği emsalsiz bir toplum modeli üzerinde kurulduğuna dair o çok övülmekte olan nosyon iktidar ideolojisinin de temelidir aslında. Bu efsanede, her bireyin hayattaki konumuna zekâsı ve çabasıyla ulaştığı sonucuna varılır. Ve dışarıya da, ABD'nin gerçekten meritokratik [liyakata dayalı] bir toplum olduğu iddiası gibi örneğin Soğuk Savaş'ta sıkça kullanılmış bir imaj sunulur.

Siyah Hayatlar Önemlidir hareketi - ABD

Ne var ki George Floyd'un öldürülmesi üzerine örgütlenen radikal hareket, bu tür fantezileri savunulamayacak hale getirdi.

ABD'de – siyah ve beyaz- milyonlarca insan, nesiller boyu süren baskının siyahları nasıl dezavantajlı duruma getirdiğini gayet iyi biliyor. Renk körü bir toplum oldukları ya da eşit bir oyun alanında buldukları iddialarının tam manasıyla saçmalık olduğunun farkındalar.

Sokaklara çıkmayı, mücadeleyi ağır silahlarla bastırma çalışan polislerin karşısına dikilmeyi, bunları bildikleri için göze aldılar. Gerçeklerin peşinde olduklarını gösterdiler. ABD tarihinde ırkçılık karşıtı kitapların tükendiğine daha önce hiç rastlanmamıştı.

Egemen sınıfın demokratlarla uyumlu kesimleri, bu gelişmeden hareketle, karşılaşılabilecekleri daha radikal tepkileri geç olmadan önleyebilmek adına Eleştirel Irk Teorisi üzerine taktiksel bir hareket başlattı ve Joe Biden başkanlığa adım atar atmaz, Trump'ın teori için koyduğu yasağı bozdu.

Genelkurmay Başkanı General Mark Milley'nin geçtiğimiz ay orduda teori üzerine yürütülen çalışmayı savunmasının nedeni de buydu. Milley, "Beyaz öfkeyi anlamak" istediğini söylüyordu: "Savunmak için görevde olduğumuz ülke hakkındaki fikirlerin neden değişmekte olduğunu anlamaya çalışıyoruz. Bunun nesi yanlış?"

Demokratlar, yapısal ırkçılık tartışmalarını daha güvenli sulara çekerek, ırkçılığın sistemden ayrı ele alındığı bir tartışma alanı sunmaya çabılıyor. Çünkü Eleştirel Irk Teorisi'nin ırkçılıktan kurtulmak istiyorsak onu besleyen sistemden kurtulmamız gerektiğini gösterdiğini biliyorlar.

Socialist Worker'dan TN çevirdi, redaksiyon: Tuna Emren

İYİ PARTİ DOSTUMUZ DEĞİL

OZAN TEKİN

Meral Akşener geçtiğimiz günlerde şöyle bir tweet attı: "Kafkaslardan Türkistan topraklarına hayalleri ve idealleri uğruna; Cesaretiyle mitralyöze koşan #EnverPaşa'yı şehadetinin yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum."

2020'de aynı anma şu ifadelerle gerçekleşmişti: "Cesareti ve adanmışlığıyla Türk gençliğinin asil ruhunu temsil eden #EnverPaşa'yı, vefatının yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum. Mekânı cennet olsun."

Enver Paşa'nın gerçekten de asil bir ruhu var mıdır? Kendisinin adanmışlığını Ermeni Soykırımı'nın örgütleyicilerinden biri olmasında görüyoruz. Bâb-ı Âli Baskını ile gerçekleştirdiği darbeden, muhalif siyasetçileri ve gazetecileri sürgün etmesinden, Birinci Dünya Savaşı'na Turancı fetih emelleriyle girişinden, Sarıkamış'ta on binlerce askerin canına mal olan harekâtından hatırlıyoruz. Kendisi, Sovyetler'e yardım etmek için gönderildiği Buhara'da, tam tersine Basmacı İsyanı'na katıldıktan sonra Bolşevik birliklerle girdiği çatışmanın sonucunda öldü.

Enver Paşa bir asil ruha sahip olmadığı gibi, onun hayallerinin ve ideallerinin de sıradan insanlarla, işçi sınıfıyla hiçbir ilgisi yoktu; kendisi tüm ezilenlerin düşmanı olan bir diktatörlük heveslisiydi.

Fakat Akşener'in attığı tweet sürpriz de değil. İyi Parti, faşist MHP'den ayrılmış milliyetçi ve sağcı bir parti olarak, tüm "Türk büyüklerini", milliyetçileri, hatta ırkçıları anlamakta hiçbir beis görmüyor.

İyi Parti, Maltepe'de belediye meclisinde verdiği öneriyle, CHP'ye de bunu kabul ettirerek, bir parka Türk nazisi Nihal Atsız'ın adının verilmesini sağlamıştı.

Meral Akşener, Nisan 2020'de HDP'yi PKK'nin uzantısı olarak gördüklerini söyledi. Afrin harekâtı sırasında, İyi Parti bu girişime tam destek vermiş ve Cumhuriyet İttifakı'nı "geç kalmakla" eleştirmişti. Akşener de daha sonra bunu "geç kalınmış bir mecburiyet" olarak tanımlamıştı. HDP'nin muhalefetten dışlanmasında, Millet İttifakı içerisinde kabul görmemesinde baş etkenin İyi Parti olduğu biliniyor.

İyi Parti göçmen düşmanlığının başını çekiyor. Suriyelilere, Afganlara yönelik yalanlarla dolu nefret kampanyalarını, ırkçı linçleri hep İyi Partililer örgütüyor.

Özetle, İyi Parti sağcı, Türk milliyetçisi, bazı konularda hiç çekinmeden ırkçılık yapan ve ırkçıları savunan bir egemen sınıf partisi. AKP-MHP iktidarının ceberrutluğundan, otoriterliğinden, milliyetçiliğinden bıkan işçilere, Kürtlere, kadınlara, LGBTİ+lara, öğrencilere, tüm ezilenlere eşitlikçi-özgürlükçü hiçbir şey vadetmiyor.

Dolayısıyla İyi Parti, bu arayışta olanlar için, sol ve emekçiler için bir alternatif veya müttefik değil.

Muhalefetin saflarında ise Cumhuriyet İttifakı'nın sandıkta yenileceği varsayımıyla, tüm muhaliflerin birlikte olması gerekliliği, dolayısıyla Akşener ve ekibinin bu tarz çıkışlarına fazla ses edilmemesi gerektiği fikri hakim.

Bu doğru değil. Bugünden yaptıklarımız, hem seçimleri hem de sonrasında gelecek olan iktidarların icraatlarını belirler. Bir milliyetçi bloka karşı bir diğer Türk milliyetçisi blok istemiyoruz. Bu yüzden İyi Parti'nin tüm sağcılıklarını teşhir etmek, ona karşı mücadele etmek zorundayız. İyi Parti, bürolarına gidip poz vereceğimiz, parti binalarında oturup seçimlerde hangi bölgede ne yapılacağını planlayacağımız bir müttefik güç değil; egemen sınıfın bir başka kanadının milliyetçi politikalarını hayata geçirmek üzere hareket eden sınıf düşmanlarımızdan biridir.

YALANSIZ İRKÇILIK OLMAZ

DENİZ GÜNGÖREN

Yalanları teşhir etmek şüphesiz tek başına yeterli değildir ama yine de mutlaka yapılması gerekiyor. Bunaltıcı da olsa, göçmenlerin tıp fakültelerine sınavsız alınmadığını, banka hesaplarına karşılıksız paralar yatırılmadığını, Türkiye'nin demografik yapısını değiştirmek için emperyalistlerce istihdam filan edilmediklerini anlatmak gerekir.

Ancak son dönemde üst üste gelen ırkçı beyanlar pek bu türden yanlışlanabilir iddialar barındırmıyor: Yüzsüzce sarf edilmiş nefret dolu hakaret ve tehditler içeriyor bunlar. Ve esas amacı da yukarıda yazdıklarım benzer yalanlar ile pişirilen ırkçılığa "yürü ya kulum" demek; vicdanla ve utanma duygusuyla kalan son bağlarını da kesmeyi sağlamaktır.

Neler bağırıyordu örneğin CHP'li Bolu belediye başkanı Tanju Özcan? Belediyecilikle bir alakası varmış gibi görünsün diye faturalar vb. ile süslediği tehditleri ile ne anlatmak istiyordu? "Bunlara su bile vermeliyiz" diyordu, "hem ülkemize geliyorlar hem de dışkılarını temizliyoruz" diyordu. Su faturasıyla,

katı atık faturasıyla esas fısıldanan, "göçmenlere insan gibi davranmayın" cümlesiydi aslında. "Kayyım atayanın alnını karışlarım" vb. laflarıyla muhalefet yapıyormuş gibi görünmeye çabalarırken de "susmayacağım, ırkçılığa devam edeceğim" diyerek gövde gösterisi yapıyor.

İnsanlık onuruna saldırıyorlar

Veya Bolu beyinin açtığı yola hiç vakit kaybetmeden atılan İYİP'li Çorum Sungurlu belediye başkanı Abdülkadir Şahiner "sözde vatanlarından kaçarken namuslarını da geride bıraktılar" derken ne anlatmaya çalışıyordu? Yalnızca kendinden bekleneceği gibi şoven bir "vatan millet" hikayesi mi düzüyor? Hayır, "yazık" bile demeyin "sonuçta insan" bile demeyin, en temel insanlık onurunu bile çok görün diyor. Zaten göçmenleri insan gibi görmeyen ama ayıplanmaktan çekinenlere de "rahat ol arkanda biz varız" diyor. "Evinde bakmak isteyene eşantiyon Afgan verebiliriz" lafının da bu noktada başka bir açıklamaya ihtiyacı yok diye düşünüyorum.

Yani ardı arkası kesilmeyen ırkçı yalanlarla doldurulsalar bile insanların ezici çoğunluğunun Afgan göçmeninin yüzüne baktığında kendini göreceğini Özcan da Şahiner de iyi biliyor, engel olmaya çalıştıkları da bu.

Acil dayanışma!

Çok değil, bir iki sene önce "her şey bitti de bir göçmenler mi kaldı" veya "Türkiye'deki şey ırkçılık değil" diyerek meselenin aciliyetini geçiştirenlere bugünün gözüyle bakınca insan iki kat daha fazla sinirleniyor tabii. Ancak geçmişe bakıp sinirlenmenin ve "biz demiştik diye" gezinmenin sırası değil, aşağılık ırkçıları teşhir etmekle yetinmeyen, karşısına salgınla, işsizlikle, orman yangınlarıyla hayatları daraldıkça daralan emekçilerin dayanışmasını koyan bir harekete ihtiyacımız var.

"Al evinde besle" ciler, pozisyonumuzu, eşit hak talebinden "göçmenler de insandır" a çekmeye çalışıyorlar. İnsanlık onurunu ve halkların kardeşliğini ırkçılığa karşı mücadelelenin merkezine koymalıyız elbette. Fakat göçmen ya da buralı, tüm emekçilerin kurtuluşunun ortak olduğunu, yüzde yüz eşitlik istediğimizi söylemekten geri durmak, bizi değil Özcan ve Şahiner gibilerini güçlendirir.

İrkçuların kaşımaya çalıştıkları ekonomik kaygılar gerçek kaygılardır, fakat göçmenlerle kurdukları bağ tümüyle yalanelardan ibaret. Emekçilerle bağ kurmak, bunların bile isteye söylenmiş yalanlar olduğu gerçeği görmezden gelinerek yapılamaz.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Aşağıda, Sosyalist İşçi gazetesini yayımlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler yer alıyor.

Aşağıdan sosyalizm

Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil devrim

İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığımsal eylemi devirebilir.

Kadınların özgürlüğü

Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olamaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

Enternasyonalizm

Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde

sosyalizme doğru ilerleyebilir.

İrkçılığa DurDe!

Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçilik tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİ+'ların özgürlüğü

LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin önünde yer alırlar.

Savaşa hayır!

Bizler tüm savaşa karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

Halkların eşit koşullarda kardeşliği

Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İklim krizi kapitalizmin ürünüdür

Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer santraller ve kömürlü termal santraller gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

Stalinizm sol değildir

SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dala-yısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

Devrimci parti

Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığımsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

GÖRÜŞ

Roni Margulies

GERÇEKTE ÇOK MİLLÎ!

Olimpiyatlarda 86 ülke madalya kazanmış. En az madalya kazananlar Botswana, Burkina Faso, Fildişi Sahili, Gana, Grenada, Küveyt, Moldova ve Suriye. Bunların her biri bir gümüş, bir bronz madalya almış.

Türkiye bu 86 ülke arasında 35inci. İki altın, iki gümüş, dokuz bronz. Toplam 13 madalya.

En çok madalya alan Amerika'nın rakamları ise 39, 41 ve 33. Toplam 113 madalya.

Türkiye'nin aldığı madalya sayısı Amerika'dan ziyade Botswana'nın sayılarına yakın. Oysa Botswana'nın nüfusu 2,3 milyon. Türkiye nüfusunun neredeyse kırkta biri. Botswana'nın toplam üretimi (GSYİH) 18 milyar dolar. Türkiye'ninki 761 milyar, yani 42 kat daha fazla.

Demek ki, makul ölçütlere göre, Botswana iki madalya kazandıysa Türkiye'nin yaklaşık kırk kat daha fazla kazanması gerekirdi.

Ama kazanmadı. Seksen küsur değil, 13 madalya kazandı.

Hiç de öyle etkileyici bir başarı tablosu filan yok.

Zaten iki boksörün madalya alması üzerine kopartılan millî yaygaraya bakınca genel başarısızlığın, zavallılığın boyutları hemen belli oluyor.

"Millî bilinçle sıkılan yumruk" manşeti özellikle güzel. Manşetin altındaki iki boksörden biri finalde Bulgar rakibine yenilmiş. Yani millî bilinci yetersizmiş! Bulgar boksör daha milliyimmiş!

Veya belki de boksun millilikle alakası yokmuş; yetenekle, antrenmanla, iyi sporcu olmakla alakası varmış. En millî olan değil, en iyi olan kazanıyormuş.

Oysa Bulgar boksöre yenilen Türk'ün sözlerini duyanlar Üçüncü Dünya Savaşı'nı kazandı zanneder:

"Direnişte bir kadın Nene Hatun gibi, ilk kadın doktor Safiye Ali gibi, ilk kadın savaş pilotu Sabiha Gökçen gibi, ilk kadın Bakan Türkan Akyol gibi; taşıdığım bu asil kanla bugün Tokyo'da bir tarih yazıyor, ülkemizi dünyanın her bir yanından alkışlatmanın gururunu yaşıyorum. Atalarımı tanıdıkça onlardan cesaret alıyorum. Bizlere temsil edebileceğimiz bir vatan bırakan bütün kahraman şehitlerimizi minnet ve rahmetle anıyorum. Hepsinin ruhu şad olsun."

Finalde yenilme daha kimbilir neler diyecekti!

"Boksörlerimiz tarih yazdı" manşetleri ise işin gerçeğini ortaya seriyor. Niye tarih yazdı? Bu iki madalya niye tarihsel? Çünkü bugüne kadar hiçbir halt kazanmamış zavallılar da ondan. Olimpiyatlar 1896'dan beri yapılıyor, 2021'de bu dalda Türkiye ilk kez madalya kazanmış! Gerçekten büyük başarı! Gerçekten çok millî!

KADIN CİNAYETLERİ VE KORUNAN FAİLLER

MELİKE İŞİK

Ümitcan Uygun, Aleyna Çakır cinayetinin baş şüphelisi olmasına ve delil bulunmasına rağmen serbest bırakılmıştı. Ardından katil zanlısının evinde başka bir kadın, Esra Hankulu ölü bulundu ve Ümitcan Uygun, Esra Hankulu'nu kasten öldürme suçundan tutuklandı. Sedat Peker, Ümit Can Uygun'un babası, Süleyman Soylu'nun yakın arkadaşı olduğu için Uygun'un serbest bırakılması için gereken adli tıp raporunun hazırlandığını iddia etti. Soylu daha önceden de genç bir kıza cinsel saldırıda bulunarak onu intihara sürükleyen ve 'Eğer birine söylersen seni öldürürüm' diye tehdit ettiği ortaya çıkan uzman çavuş Musa Orhan'ın tutuklanması için başlatılan kampanyayı hedef almıştı. Olayın, 'bazı çevreler tarafından sürekli gündeme getirilmesinin nedeninin HDP milletvekilinin ve diğer PKK'lıların yaptıklarının üstünü örtmek' olduğunu iddia etmişti.

İktidarın, faillerin kendilerine yakın olduğu olaylarda gösterdiği tutum, terör bahanesiyle kadın cinayetlerini, kadına şiddeti ve tecavüzü önemsizleştirmek. Öyle ki kadın cinayetlerinin 'sürekli gündeme getirilmemesinden' rahatsızlık duyabiliyorlar. Suçluların cezasız kalmasını, vakaların gündemde tutulması için yeterli bir sebep olarak görmüyorlar. Bununla birlikte kadın cinayetlerini azalttıklarını, şiddetle etkin bir mücadele verdiklerini iddia etmeleri de her gün bir kadının öldürüldüğü gerçeğinden ne kadar uzak olduklarının, daha doğrusu uzak kalmayı tercih ettiklerinin bir işareti. Fail, iktidara yakın olduğunda ne yapıyor serbest kalıyor, bir de üstüne faillerin tutuklanmasını talep edenler, kadın cinayetlerini gündeme getirenler, hükümetin kadına yönelik şiddete karşı tepkisizliğini dile getirenler 'vatan haini' olmakla itham ediliyor. İstanbul Sözleşmesini savunanlar aileye savaş açmakla suçlanıyor.

İktidarın kadın cinayetlerine karşı ses çikaranları 'aile düşmanı' ya da 'vatan haini' olarak hedef göstermesi bir tesadüf değil. Kadın hakları savunucuları aile düşmanı ilan ediliyor, çünkü iktidarın koruduğu geleneksel aile 'Kol kırılır yen içinde kalır' anlayışının hâkim olduğu, şiddetin bulunduğu ve kadının baskılandığı aile yapısı. Yine iktidarın dayattığı 'vatanseverlik', iktidarın çıkarları uğruna insan hayatının hiçe sayıldığı, temel insan haklarının esamesinin okunmadığı bir kavrayış. Bu 'vatanseverlik' anlayışı sayesinde, iktidar, çıkarlarına ters hareket eden herkesi hedef gösterebiliyor,

hayatlarını değersizleştirebiliyor. Kadınların hayatını önceleyenlerin bu iki kavrayışa da karşı çıkmasından daha doğal bir şey olamaz. Ne 'vatanseverlik' adı altında askerinin, polis, bakanların şiddetinin görmezden gelinmesi kabul edilebilir ne de 'aileyi korumak' adı altında şiddetin örtbas edilmesi.

Kadınlar değil failer korunuyor!

Kadınlar evde, sokakta, iş yerinde öldürülürken, şüpheli kadın ölümlerine yönelik etkin bir soruşturma yürütmeyenler, İstanbul Sözleşmesinden çekilenler, faileri serbest bırakanlar tüm bu cinayetlerin ortağıdır. Eğer İstanbul Sözleşmesi uygulanırsa bugün pek çok kadın hayatta olacaktır. Ümitcan Uygun serbest bırakılmasa Esra Hankulu yaşıyor olabilir. Kadının beyanı esas alınsa ve kendisine tecavüz eden iki erkek tutuklansa intihar eden Eda Nur hayatta olabilirdi. Failer, serbest kalmalarını fırsat bilerek Eda Nur'a tekrar tecavüz etti ve Eda Nur, ailesine hiçbir şeyin güzel olacağına inancının kalmadığını söyleyerek intihar etti. Bu bir intihar değil, bir cinayet. Tecavüzcüler kadar onları serbest bırakanlar ve hayattayken Eda Nur'u korumayanlar da bu cinayetin failleridir.

Şiddet uyguladığı Aleyna Çakır'ın baygın halini sosyal medyada paylaşan Ümitcan Uygun'un sosyal medyada tehditler savuran ağabeyi, kendinden olanı korumayı prensip edinmiş iktidarın kadın cinayetlerine karşı kayıtsızlığından ve adalet sisteminin çürümüşlüğünden cesaret alıyor. Hükümetin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının ardından pek çok failin cesaret bulduğu, tutuklu faillerin serbest kalma umudunun ortaya çıktığı bilinen bir gerçektir. Ümitcan Uygun gibi katil zanlılarının serbest kalmasıyla failere verilen cesaret daha da arttı.

Faillerin cezasız kalması politiktir

Ümitcan Uygun'un vakası bunu bir kez daha gösterdi ki failerin cezasız kalması, sadece o faile cesaret vermekle kalmıyor, başka failer de bundan cesaret alıyor. Ümitcan Uygun'dan sonra arkadaşı Gökhan Özbolat da canlı yayında bir kadına şiddet uyguladı. Uygun'un ağabeyinin ise sosyal medya aracılığıyla bir kadını öldürmekle tehdit ettiği ortaya çıktı. Tüm bu vakalar, kimi zaman iddia edildiği gibi sorunun ruh hastalığından ya da başka bir münferit sebepten kaynaklanmadığını, eril şiddetten dolayı yaşandığını gösteriyor. Bu

Kadıköy'de kadın cinayetleri protestosu

failer, birbirlerinden olduğu kadar adalet sisteminin çürümüşlüğünden de cesaret alıyor. Öyle ki canlı yayında, herkesin gözleri önünde suç işlemekten çekinmiyorlar.

Kadın cinayetleri politiktir. Hükümetin, kadınların hayat güvencesi olan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi, kadınların taleplerini ve kazanımlarını hiçe sayması

kabul edilemez. Kadınların şikayetlerinin dikkate alınmadığı; şüpheli kadın ölümleri etkin bir biçimde çıkar ilişkileri, siyasi ortaklık görmezden gelinerek araştırılmadığı sürece kadınların hayatları her gün yeniden tehlikeye atılıyor. Bu çürümüşlük sonlanmadığı sürece kadın cinayetlerine karşı etkili bir mücadele yürütülemez.